

การสร้างข่ายงานองค์กรหมู่บ้านเพื่อเป็นกลวิธี เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน

Village Organization Networking
as a Strategy to Increase the Efficiency of
Primary Health Care Implementation

โดย

ดร. สมพร เฟื่องจันทร์
นางประพิศ เฟื่องจันทร์
น.ส. สมฤดี มอบนรินทร์

ได้รับทุนอุดหนุนจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนากาารสาธารณสุขมูลฐานอาเซี่ยน

บทคัดย่อ

งานวิจัยการสร้างข่ายงานองค์กรหมู่บ้าน เพื่อ เป็นกลวิธี เพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน มีวัตถุประสงค์การสร้างระบบข่ายงานความร่วมมือ ระหว่างองค์กรชาวบ้านกับหน่วยงานรัฐบาลในพื้นที่ เพื่อวางแผน ดำเนินการ และ ประเมินผลในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน การวิจัยได้ใช้การสำรวจสภาพการใช้ บริการสาธารณสุขและ เสนอผลสำรวจโดยการสัมมนา ซึ่งประกอบด้วยชาวบ้าน ्ह้วยเรือจำนวนหนึ่ง กลุ่มผู้นำทางสาธารณสุขมูลฐานในหมู่บ้านข้างเคียง และเจ้า- หน้าที่ในพื้นที่จำนวนหนึ่ง ผลที่ได้จากการสำรวจ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาสาธารณสุขของ หมู่บ้าน โดยเฉพาะการนำเอาองค์ประกอบทั้งแปดประการของกิจกรรมสาธารณสุข- มูลฐานเป็น ใจห้ตั้งหัวข้อ เสนอาควค้กับผลสำรวจและการสัมมนาก่อนหน้านั้น ข้อ สรุบจากการ เสนอหลายครั้ง เห็นว่ากลุ่มแกนนำน่าจะสำรวจสภาพการ ได้รับภูมิคุ้มกัน โรคของ เด็กแรกเกิดถึงห้าขวบของบ้านห้วยเรือว่ามีสภาพอย่างไร ทั้งนี้ประ เติ่นการ ถาถามและการแจกงาน รวมทั้งการควบคุมการสำรวจ เป็นภาระของกรรมการที่บ้าน ห้วยเรือทั้งสิ้น ผู้วิจัยช่วยเหลือ เพียงการจัดพิมพ์แบบสอบถามและการสรุปผลการ สํารวจเท่านั้น

ผลจากการสำรวจสะท้อนว่าบ้านห้วยเรือยังมีปัญหาด้านนี้ การให้ภูมิคุ้มกันโรค ดังจะ เห็นว่ามีเด็ก 38.89 % เท่านั้นที่ได้รับบริการภูมิคุ้มกันที่จำเป็น ซึ่ง นับว่ายังต้อง เน้น การให้บริการด้านนี้อีกมาก นอกจากการสำรวจภาวะการให้ภูมิคุ้มกันโรคแล้ว ยังได้ผวนวาค้ถามอื่นที่มีส่วนเกี่ยวพัน เช่น การให้นมลูก การคุมกำเนิด เป็นต้น

การสร้างข่ายงานสาธารณสุขมูลฐานในโครงการวิจัยนี้ ได้ชี้ว่าการให้ องค์กรชาวบ้านดำเนินงานบางส่วนของสาธารณสุขมูลฐานมีทาง เป็นไป ได้ ทั้งนี้ จะต้องให้มีการร่วมกันระหว่างกรรมการองค์กรชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ในลักษณะ เสมอภาคในการวางแผนดำเนินงาน และสรุปทเรียน โดยไม่มองว่าชาวบ้านมีส่วนด้อย กว่าในการทำงาน

ข้อเสนอแนะบางประการจากการวิจัยนี้ คือ กระทรวงสาธารณสุขที่จะกระจายอำนาจการบริหารให้ลงไปสู่ระดับจังหวัดและอำเภอ และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเหล่านั้นรับการค้าเงินงานงานสาธารณสุขมูลฐานให้สอดคล้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์และระบบประเพณีของท้องถิ่น แทนที่จะเป็นแนวทางที่กำหนดโดยกระทรวงในส่วนกลางแบบเดิม

นอกจากการกระจายอำนาจให้กับภูมิภาคในด้านการวางแผนและการบริหารให้สอดคล้องกับลักษณะของท้องถิ่นแล้ว ประเด็นการค้นหาคูหน้าที่ออกไปจากผู้นำเป็นทางการก็เป็นประเด็นที่ย้ำข้อค้นพบโดยนักวิชาการอื่น ๆ กล่าวคือการดำเนินงานควรดึงผู้นำอื่นเข้าร่วม เพื่อให้การค้นและวิเคราะห์ปัญหาถึงความลึกและความหลากหลาย ไปพร้อมกันอันจะยังประโยชน์มากกว่าเดิม

ABSTRACT

The Village organization networking as a strategy to increase the efficiency of primary health care implementation is aimed at to construct the system of networking between local governmental units and village organization to plan, imlement and evaluate primary health care (PHC) activities. Reseach activities began by a survey of the health service utilization of the villagers. A one-day seminar of the survey results was held. This seminar participated by a group of people in Hoi Rue, some of P.H.C. leaders of near-by villages, and some of local officials. Results from survey and seminar were used as input to groupdiscussion of P.H.C core group for several times. One of the resolution of group discussion was the survey of immunization coverage on new borne infant to five years old children. Except on questionnaire printing and survey results analysis, questions and survey managment were done by P.H.C core group.

Survey results reflected that Hoi Rue still faced problem of under-coverage of pre-school immunization. Only 38.89 % received completed DPT vaccination. Beside immuniza-tion survey, additional questions such as breast feeding practice, family planning practice were added.

Result from this networking experiment showed that village organization was capable of managing some of P.H.C. activities. However, the heart of issue was the close coope-ration between village organization and government officer in equility in planning, implementation, and evaluating.

Recommendations from this reaseach are the following. First, central government should decentralize some of P.H.C. administration to provincial level. This delegated power opened the oppportunity for local administrators to adapt the P.H.C. to be in line with geography and local custom. Second, the local elites who were not village headman should be recog- nized as a core member and be attracted in order to solicit both the dept as well as variety in problem identification and analysis.

=